

بسمه تعالی

رسول اکرم (ص): لکلّ شیء طریق و طریق الجنّه العلم؛ هر چیزی راهی دارد و راه بهشت دانش است.

درس اول : شبه جزیره عربستان قبل از اسلام

ص ۲۱

۱- چرا عربستان را شبه جزیره نامیده اند ؟

۲- بادیه چیست ؟ بادیه های معروف عربستان را نام ببرید.

۳- وادی به چه مناطقی گفته می شود ؟ وادی های معروف عربستان را نام ببرید.

ص ۳

۴- چرا نواحی آباد و مسکونی عربستان محدود بود ؟

۵- در عربستان شهرها چگونه بوجود آمدند ؟

۶- علت پیدایش تمدن در مناطق جنوبی عربستان چه بود ؟

ص ۴

۵- ساکنان اصلی عربستان چه کسانی بودند و به چند دسته تقسیم می شدند ؟

۶- اقوام مهاجر در کدام نواحی عربستان ساکن شدند و شیوه زندگی آنها چگونه بود ؟

۷- علت پیدایش قبایل در عربستان چه بود ؟

۸- رئیس هر قبیله چگونه انتخاب می شد و باید دارای چه ویژگی هایی می بود ؟

۹- وظایف و اختیارات رئیس قبیله چه بود ؟

ص ۵

۱۰- وضعیت کشاورزی در عربستان چگونه بود ؟

۱۱- وضعیت دامداری در عربستان چگونه بود و پرورش چه نوع دام رواج داشت ؟

۱۲- وضعیت صنعت و معادن در عربستان چگونه بود ؟

۱۳- چرا اعراب ساکن مکه به تجارت روی آوردند ؟

۱۴- اقدامات هاشم بن عبد مناف برای بهبود تجارت اهل مکه چه بود ؟

ص ۶

۱۵- عربستان قبل از ظهور اسلام چه نامیده شده ؟

۱۶- چرا قبایل جاهلی عربستان با یکدیگر پیمان می بستند ؟

۱۷- صفات و ویژگی های غیر اخلاقی عرب جاهلی را بنویسید.

۱۸- خانواده در عصر جاهلیت چه وضعیتی داشت ؟

۱۹- به چه دلایلی اعراب جاهلی فرزندان خود را به قتل می رساندند ؟

۲۰- سنت غلط و مرسوم «نفی والحاق» در عصر جاهلی به چه معنا بود ؟

۲۱- وضعیت سواد و آموزش در عصر جاهلی چگونه بود ؟

ص ۷

۲۲- عرب جاهلی به کدام علوم و فنون مجهز بودند ؟

۲۳- عقیده دهریون عربستان چه بود ؟

۲۴- جلوه هایی از شرک در عربستان پیش از اسلام را بنویسید.

۲۵- در کنار افکار و عقاید مشرکانه ، پیروان کدام ادیان آسمانی در عربستان ، وجود داشتند ؟

ص ۸

۲۶- نخستین بار در کدام قسمت عربستان تمدن بوجود آمد ؟ دولت های معروف این تمدن را نام ببرید.

۲۷- مهم ترین دولت در جنوب عربستان چه نام داشت ؟

الف- در قرآن چه اشاره ای به آن شده است ؟

ب- بنای تاریخی و معروف به جامانده از آن کدام است ؟

درس دوم : امپراتوری های ایران و روم

ص ۱۰

۱- شرایط سیاسی ایران مقارن ظهور اسلام چگونه بود ؟

۲- مورخان بزرگترین پادشاه ساسانی را چه کسی می دانند ؟

۳- ویژگی های دوران حکومت انوشیروان را بنویسید .

۴- در دوران خسرو پرویز با چه مسائلی روبرو بودند ؟

۵- موقعیت اجتماعی پادشاهان ساسانی چگونه بود ؟

ص ۱۱

۶- طبقات محروم و اقشار ضعیف جامعه ی عهد ساسانی عهده دار چه مخارجی بودند ؟

۷- شرایط اجتماعی ایران در دوران ساسانی چگونه بود؟

۸- طبقات اجتماعی در عهد ساسانی چگونه بود؟

۹- موقعیت اجتماعی توده مردم در عهد ساسانی چگونه بود؟

۱۰- مقام و موقعیت طبقات بالای جامعه عهد ساسانی چگونه بود؟

ص ۱۲

۱۱- در دوران ساسانی بار اصلی مالیات بردوش چه کسانی بود؟

۱۲- انواع مالیات دوران ساسانی چه بود؟

۱۳- در آستانه ظهور اسلام دین رسمی ایرانیان چه بود؟

۱۴- زرتشت در چه شرایطی ظهور کرد؟

۱۵- اقدامات اصلاحی زرتشت چه بود؟

۱۶- در چه زمانی آیین زرتشت دین رسمی ایرانیان شد و چه پیامدهایی داشت؟

ص ۱۳

۱۷- علت پیدایش آیین های مزدک ومانی در عصر ساسانی چه بود؟

۱۸- در آغاز حکومت ساسانیان، نسبت به کدام ادیان حساسیتی نشان داده نمی شد؟

۱۹- علل حساسیت دولت ساسانی نسبت به مسیحیت چه بود؟

۲۰- در آستانه ظهور اسلام، بجز امپراطوری ایران کدام امپراتوری قدرتمند دیگر وجود داشت؟

۲۱- امپراطوری روم شرقی چگونه پدید آمد؟

۲۲- سرنوشت امپراتوری روم غربی چه بود؟

۲۳- در قرن ۶ میلادی امپراتور روم شرقی که بود و روابط روم با ایران چگونه بود؟

ص ۱۵

۲۴- شرایط اجتماعی روم در زمان ظهور اسلام چگونه بود؟

۲۵- در آغاز چه کسانی به ترویج مسیحیت پرداختند و کدام گروهها به این دین گرویدند؟

۲۶- مخالفان مسیحیت کدام افراد و گروهها بودند؟ چرا؟

۲۷- کدام امپراتور روم مسیحی شد و به این دین رسمیت بخشید؟

۲۸- وضعیت آیین مسیحیت مقارن (نزدیک) ظهور اسلام چگونه بود و رسول خدا (ص) در برابرا آن چه وظیفه ای داشتند؟

ص ۱۶

- ۲۹- پیامدها و نتایج رقابت ها و جنگهای کمرشکن دو امپراتوری ایران و روم چه بود ؟
- ۳۰- به چه علت مردم حبشه (در شمال آفریقا) مسلمان شدند ؟
- ۳۱- در اواسط قرن چهارم امپراتوری روم برای تقویت مسیحیت در یمن چه کرد ؟
- ۳۲- ذونواس که بود و چه کرد ؟
- ۳۳- علت شکست ذونواس و حاکمیت حبشیان بر یمن چه بود ؟
- ۳۴- چگونه یمن به دست ایرانیان افتاد ؟
- ۳۵- نخستین حاکم ایرانی یمن که بود و پس از او چند ایرانی دیگر بر یمن حکومت کردند ؟

درس سوم : رسول خدا (ص) از ولادت تا هجرت یاران به حبشه

ص ۲۰

- ۱- نیاکان پیامبر اسلام از نسل کدام پیامبر بودند ؟
- ۲- علت سکونت حضرت اسماعیل (ع) در سرزمین مکه چه بود ؟
- ۳- امام علی (ع) پدر و اجداد خود را چگونه معرفی کرده اند ؟
- ۴- یکی از ویژگی های مهم نیاکان پیامبر اسلام چه بوده است ؟

ص ۲۲

- ۵- چگونگی پیدایش قبیله قریش را بنویسید .
- ۶- موقعیت قبیله قریش چگونه بود ؟
- ۷- عظمت و شهرت قبیله قریش بخاطر کدام خاندان بود ؟

- ۸- رسول اکرم (ص) در چه تاریخی متولد شدند و نام پدر و مادر ایشان چه بود ؟
- ۹- اندکی پس از تولد پیامبر اکرم (ص) ایشان را به چه کسی سپردند و چرا ؟

ص ۲۴

- ۱۰- چرا سرپرستی رسول اکرم (ص) به جدّ ایشان حضرت عبدالمطلب سپرده شد ؟
- ۱۱- چرا حضرت عبدالمطلب رسول اکرم (ص) را بر سایر نوادگان خود برتری می داد ؟
- ۱۲- چگونه حضرت ابوطالب سرپرستی رسول خدا (ص) را عهده دار شد ؟
- ۱۳- جریان سفر رسول خدا در سن ده سالگی همراه عموی خود به شام چه بود ؟
- ۱۴- ویژگی ها و صفات اخلاقی رسول خدا در آغاز جوانی چگونه بود ؟
- ۱۵- نمونه ای از اخلاق جوانمردانه رسول خدا (ص) در دوران جوانی را بنویسید .

- ۱۶- کدام ویژگی برجسته اخلاقی رسول خدا(ص) سبب ازدواج حضرت خدیجه (س) با ایشان شد؟
- ۱۷- نمونه ای از امانتداری رسول خدا (ص) در جوانی را بنویسید.
- ۱۸- نمونه ای از درایت و تدبیر رسول خدا (ص) در دوران جوانی را بنویسید .
- ص ۲۵
- ۱۹- خداوند در آیه ۱۶۴ سوره آل عمران درباره بعثت رسول خدا (ص) چه فرموده است؟
- ۲۰- با توجه به آیه ۱۶۴ سوره آل عمران هدف از بعثت پیامبر اکرم (ص) چه بوده است؟
- ۲۱- پیامبر اکرم (ص) در چه تاریخی به پیامبری مبعوث شدند؟
- ص ۲۶
- ۲۲- چگونه نبوت رسول اکرم (ص) به ایشان ابلاغ شد؟
- ۲۳- دعوت پیامبر اکرم (ص) دارای چند مرحله بود؟ دو مرحله پنهان و آشکار
- ۲۴- دعوت نهانی رسول اکرم(ص) چه مدت طول کشید و نخستین ایمان آورندگان به ایشان چه کسانی بودند؟
- ۲۵- رسول اکرم (ص) چه هنگام دعوت خود را آشکار کردند و چگونه؟
- ص ۲۷
- ۲۶- رسول خدا (ص) از چه موقعیتی برای اعلان رسالت خود بهره می بردند؟
- ۲۷- پیامبر اکرم (ص) در ابطح خطاب به مردم چه فرمودند؟
- ۲۸- از چه زمان جبهه بندی و مخالفت مشرکان با رسول خدا (ص) آغاز شد؟
- ۲۹- مخالفان اصلی دعوت پیامبر اکرم چه کسانی بودند؟
- ۳۰- نخستین پیروان رسول خدا چه افرادی بودند؟
- ۳۱- برخورد سران شرک با پیروان رسول خدا چگونه بود؟
- ۳۲- سران سیاسی و دینی مکه نگرانی خود از مسلمان شدن جوانان را چگونه به حضرت ابوطالب ابراز کردند
- ص ۲۸
- ۳۳- واکنش مشرکان در برابر دعوت اسلام به چند شکل بروز کرد؟
- ص ۳۰
- ۳۴- مسلمانان تحت تاثیر چه شرایطی ناگزیر از مهاجرت به حبشه شدند؟
- ۳۵- پیامبر اکرم (ص) درباره پادشاه حبشه چه فرمودند؟
- ۳۶- علل انتخاب حبشه جهت مهاجرت مسلمانان چه بود؟

۳۷- سرپرست مسلمانان در جریان مهاجرت به حبشه چه کسی بود؟

۳۸- چرا تلاش مشرکان برای بازگرداندن مسلمانان از حبشه ناکام ماند؟ (نقش جعفر بن ابیطالب)

ص ۳۱

۳۹- به چه علت نجاشی حاکم حبشه، مسلمانان را مورد حمایت قرار داد؟

۴۰- مسلمانان مهاجر تا چه زمانی در حبشه ماندند؟

درس چهارم: رسول خدا (ص) از شعب ابیطالب تا هجرت به مدینه

ص ۳۲

۱- چرا مشرکان تصمیم به قتل رسول الله (ص) گرفتند؟

۲- مشرکان مکه برای قتل رسول خدا (ص) باید چه می کردند؟

۳- عکس العمل حضرت ابوطالب در برابر دریافت دیه رسول اکرم (ص) از مشرکان و موافقت با شهادت ایشان چه بود؟

۴- علت استقرار مسلمانان در شعب ابی طالب چه بود؟

۵- پس از استقرار بنی هاشم در شعب ابی طالب مشرکان چه کردند؟

ص ۳۴

۶- وضعیت مسلمانان در شعب ابی طالب چگونه بود؟

۷- پس از گذشت سه سال، مشرکان چگونه دست از محاصره مسلمانان در شعب برداشتند؟

۸- رسول اکرم (ص) چه سالی را عام الحزن نامیدند؟ چرا؟

نکته: -در مدت محاصره مسلمانان در شعب، اموال حضرت خدیجه (س) بخشی از مشکلات مسلمانان را کاهش داد

ص ۳۵

۹- چرا پس از رحلت حضرت ابو طالب، رسول اکرم (ص) تصمیم به تبلیغ اسلام در خارج از مکه گرفتند؟

۱۰- پیامبر اکرم (ص) به همراهی چه کسانی به طائف سفر کردند و برخورد سران قبیله ثقیف با ایشان چگونه بود؟

۱۱- زمینه های گرایش مردم یثرب به اسلام چگونه فراهم شد؟

ص ۳۶

۱۲- پیمان عقبه اولی با چه کسانی و در چه سالی بسته شد؟

۱۳- تعهدات دوازده تن از اهالی مدینه (یثرب) در پیمان عقبه اولی چه بود؟

۱۴- بدنبال پیمان عقبه اولی، پیامبر اکرم (ص) برای تبلیغ اسلام و قرآن برای اهالی یثرب چه کردند؟

۱۵- ثمره تلاش های مصعب بن عمیر در مدینه چه بود؟

- ۱۶- تعهدات هفتاد و دوتن از اهالی مدینه در جریان پیمان عقبه ثانیه چه بود؟
 ۱۷- علت مهاجرت رسول اکرم (ص) و مسلمانان به یثرب (مدینه) چه بود؟
 ۱۸- علت توطئه مشرکان بر علیه رسول اکرم (ص) در «دارالندوه» چه بود؟
 ص ۳۷

- ۱۹- پیشنهادات و تصمیمات سران شرک در دارالندوه چه بود؟
 ۲۰- رسول اکرم (ص) چگونه از توطئه مشرکان در دارالندوه با خبر شدند؟
 ۲۱- رسول اکرم (ص) برای مقابله با توطئه مشرکان در دارالندوه چه کردند؟
 ۲۲- آیه "میبت" در شان چه کسی نازل شده و ماجرای لیله المبیبت چیست؟
 ۲۳- رسول اکرم پس از خروج از مکه به کجا رفتند؟ ستون دوم سه خط اول پاراگراف دوم
 ۲۴- خداوند چگونه در غار ثور جان رسول اکرم (ص) را نجات بخشید؟
 ۲۵- در مدت اقامت رسول اکرم ص در غار ثور حضرت علی (ع) چه خدمتی به رسول الله کردند و چگونه اسباب سفر ایشان به مدینه را فراهم کردند؟
 ۲۶- مبدا تاریخ مسلمانان چیست؟

درس پنجم : در مدینه (۱)

- ص ۴۲
 ۱- نام قدیم شهر مدینه چه بود و پس از مهاجرت رسول الله (ص) به این شهر چه تغییری کرد؟
 ص ۴۳
 ۲- ساکنان مدینه چه گروه هایی بودند؟ یهودیان و مهاجران که از جنوب عربستان از سرزمین یمن بودند که شامل دو قبیله اوس و خزرج بودند
 ۳- علل مهاجرت یهودیان به مدینه چه بود؟
 ۴- یهودیان مدینه به چه کارهایی اشتغال داشتند؟
 ۵- سه قبیله معروف یهودی ساکن در یثرب (مدینه النبی) را نام ببرید.
 ۶- مهم ترین ساکنان مدینه چه کسانی بودند و علت مهاجرت آنها چه بود؟
 ۷- رابطه دو قبیله اوس و خزرج با یکدیگر و با یهودیان چگونه بود؟
 ۸- مهم ترین زمینه های گسترش اسلام در یثرب چه بود؟
 ۹- اقدامات رسول اکرم (ص) پس از ورود به مدینه چه بود؟ تیترها
 ۱۰- جایگاه مسجد در اسلام چگونه است؟

- ۱۱- جریان انتخاب محل و ساخت مسجد النبی چگونه بود؟
۱۲- پس از بنای مسجد النبی چه کارهایی در آنجا انجام می شد؟

ص ۴۴

۱۳- چرا رسول خدا (ص) اقدام به برقراری پیمان برادری میان مهاجر و انصار کردند؟ برای تاسیس حکومت و جامعه منسجم اسلامی

۱۴- هدف رسول اکرم (ص) از برقراری پیمان برادری میان مهاجرین و انصار چه بود؟ ۸خط آخر

ص ۴۵

۱۵- سومین اقدام مهم و زمینه ساز برای تاسیس حکومت و جامعه اسلامی توسط رسول اکرم (ص) چه بود؟

۱۶- مهم ترین محورهای پیمان عمومی مدینه چه بود؟

۱۷- به جز پیمان عمومی مدینه، رسول خدا (ص) چه پیمان دیگری با اهالی این شهر منعقد کردند؟

۱۸- علت تشکیل نیروی نظامی توسط رسول اکرم ص چه بود؟

۱۹- هدف مسلمانان از انجام عملیات کوچک نظامی و عملیاتی در اواخر سال اول هجری چه بود؟

۲۰- فرق «غزوه» و «سریه» چیست؟

۲۱- علت اجازه رسول خدا (ص) به مسلمانان برای مصادره اموال مشرکان چه بود؟

ص ۴۷

۲۲- ماجرای جنگ بدر را شرح دهید. سه خط آخر ستون اول تا آخرین خط

ص ۴۸

۲۳- ماجرای غزوه احد را شرح دهید.

۲۴- درس های جنگ احد چه بود؟

ص ۴۹

۲۵- غزوه خندق در چه سالی رخ داد؟

۲۶- عوامل زمینه ساز شکست و بازگشت احزاب در جنگ خندق چه بود؟

ص ۵۱

۲۷- جامعه نوپای اسلامی در مدینه با چه تهدیداتی روبرو بود؟ جریان نفاق و یهودیان پیمان شکن

۲۸- جریان نفاق چگونه در مدینه شکل گرفت؟

- ۲۹- رهبر منافقان که بود و چرا با رسول خدا (ص) به دشمنی می پرداخت ؟
- ۳۰- چرا یهودیان به مخالفت و کارشکنی بر ضد رسول خدا (ص) پرداختند ؟
- ۳۱- حاصل مخالفت ها و کارشکنی های یهود بر ضد اسلام چه بود ؟

درس ششم : پیامبر (ص) در مدینه (۲)

ص ۵۳

۱- چرا در سال ۶ هجری رسول خدا (ص) عازم زیارت خانه خدا شدند ؟

۲- دستور رسول خدا (ص) به مسلمانان جهت انجام مراسم حج چه بود ؟

۳- علت انعقاد پیمان "بیعت الشجره" یا بیعت رضوان "چه بود ؟

ص ۵۴

۴- علت انعقاد پیمان صلح حدیبیه میان رسول خدا ص و مشرکان چه بود ؟ دو خط اول صفحه

۵- مواد پیمان صلح حدیبیه چه بود ؟

۶- نتایج پیمان صلح حدیبیه چه بود ؟

۷- چگونه می توان ادعا کرد که دین اسلام یک دین محلی و یا مخصوص قوم عرب نیست ؟

۸- در پایان سال ۶ هجری در جهت ابلاغ پیام اسلام، رسول خدا (ص) کدام کشورها را به اسلام دعوت کردند ؟

ص ۵۵

۹- عکس العمل خسرو پرویز پادشاه ایران در برابر دریافت نامه رسول خدا (ص) چه بود ؟

۱۰- بر خورد «مقوقس» حاکم مصر در برابر نامه دعوت رسول خدا (ص) چه بود ؟

ص ۵۶

۱۱- چرا رسول خدا (ص) در سال ۷ هجری عازم خیبر شدند ؟

۱۲- در جریان فتح خیبر نقش حضرت علی (ع) چه بود ؟

ص ۵۷

۱۳- علت آغاز جنگ موته از سوی مسلمانان چه بود ؟

ص ۵۸

۱۴- علت حرکت رسول خدا (ص) به همراه ده هزار تن از مسلمانان بسوی مکه در سال ۸ هجری چه بود ؟

۱۵- رسول خدا (ص) در جریان فتح مکه کدام مکان ها را امن اعلام فرمودند ؟

۱۶- در جریان فتح مکه کدام بت خانه ی کعبه توسط امام علی (ع) شکسته شد؟

۱۷- طلقا چه کسانی بودند ؟

ص ۵۹

۱۸- سبب اصلی فرمان رسول خدا (ص) برای بسیج قوا و حرکت بسوی تبوک چه بود ؟

۱۹- علت بیان حدیث منزلت از سوی رسول خدا (ص) در جریان اعزام سپاهیان اسلام به تبوک چه بود ؟

ص ۶۰

۲۰- طبق آیات سوره ی توبه یاران رسول خدا (ص) به چند دسته تقسیم می شدند ؟

ص ۶۱

۲۱- آثار ارزشمند جنگ تبوک چه بود ؟

ص ۶۲

۲۲- مسجد ضرار توسط چه گروهی ساخته شد و رسول خدا (ص) پس از دریافت آیات الهی در مورد مسجد چه تصمیمی گرفتند ؟

۲۳- قرآن کریم هدف منافقان از ساختن مسجد ضرار را چگونه بیان کرد؟

۲۴- علت اعلام پیام برائت از سوی امام علی (ع) چه بود ؟

۲۵- محتوای پیام برائت چه بود ؟

۲۶- مهم ترین رویداد سال دهم هجری چه بود ؟ تاکید خدا در جریان این رویداد (آخرین حج رسول خدا ص) چه بود ؟

ص ۶۳

۲۷- مهم ترین سفارشات رسول خدا ص در خطبه ای که در عرفات و منا ایراد فرمودند چه بود ؟

۲۸- رسول خدا (ص) در بازگشت از سفر حج (حجه الوداع) در منطقه غدیر خم صمن ایراد خطبه چه فرمودند ؟

۲۹- فرمایش رسول خدا ص در غدیر خم درباره خضرتد علی ع چه بود ؟

ص ۶۴

۳۰- رسول خدا ص در آخرین روزهای حیات مبارکشان چگونه زمینه های جانشینی حضرت علی ع را فراهم کردند ؟

۳۱- رسول خدا (ص) در چه تاریخی رحلت فرمودند ؟

۳۲- مهم ترین دستاوردهای رسول خدا (ص) را نام ببرید . بعد اعتقادی ، بعد حکومتی ، بعد فردی و خانوادگی و بعد اجتماعی

۳۳- سه مورد از دستاوردهای اعتقادی رسول خدا (ص) را بنویسید

ص ۶۵

۳۴- سه نمونه از دستاوردهای رسول خدا (ص) در زمینه حکومت را بنویسید.

۳۵- سه مورد از دستاوردهای رسول خدا (ص) در زمینه فردی خانوادگی را بنویسید .

۳۶- سه نمونه از دستاوردهای رسول اکرم (ص) در بعد اجتماعی را بنویسید.

درس هفتم : جانشینی پیامبر (ص)

ص ۶۸

۱- نظر شیعیان درباره جانشینی رسول اکرم (ص) چه بود ؟

۲- نظر اهل سنت درباره تعیین جانشین رسول اکرم ص چه بود ؟

۳- در جهت تایید دیدگاه شیعیان در مورد جانشینی رسول اکرم (ص) چه نکاتی شایسته توجه است ؟ ۴مورد کامل

ص ۶۹

۴- پس از رحلت رسول اکرم (ص) انصار در جهت تعیین جانشین برای ایشان چه کردند ؟

۵- پس از شنیدن خبر اجتماع انصار در سقیفه ، در عکس العمل به این مسئله چه کسانی از مهاجران خود رابه سقیفه رساندند ؟

۶- ادعای انصار جهت شایستگی خود برای جانشینی رسول اکرم (ص) چه بود ؟

۷- ادعای ابوبکر در برابر ادعای انصار جهت جانشینی رسول اکرم (ص) چه بود ؟

۸- عمر در جواب پیشنهاد انصار مبنی بر انتخاب دو امیر یکی از سوی مهاجرین و دیگری از سوی انصار ، چه گفت ؟

۹- علت شتاب انصار در بیعت با ابوبکر به عنوان جانشین رسول اکرم (ص) چه بود؟ پیامد این مسئله چه بود؟

۱۰- چرا حاضران در سقیفه، در مراسم تدفین رسول اکرم(ص) حضور نیافتند ؟

۱۱- حزب قریش، حزب اموی و حزب علوی به چه کسانی اطلاق می شد ؟

۱۲- چرا ابوسفیان به امام علی (ع) پیشنهاد مبارزه مسلحانه با اهل سقیفه را داد و عکس العمل امام (ع) در برابر او چه بود و چرا ؟

صص ۶۹ و ۷۰

۱۳- ماجرای سقیفه را تحلیل کنید. ۴مورد کامل

۱۴- دو شخصیت برجسته ی بنی هاشم که با خلافت ابوبکر مخالف بودند نام ببرید.

۱۵- این سوال دو گونه طرح می شود .

الف) به جز امام علی (ع) و عباس بن عبدالمطلب چه کسانی به مخالفت با ابوبکر پرداختند؟

یا ب) هسته ی اولیه مخالفان خلافت بر آمده از سقیفه (ابوبکر) چه کسانی بودند ؟

۱۶- ریشه تشیع به چه زمانی باز می گردد؟ اشاره به سوره بینه و حدیث یوم الانذار با توضیح

۱۷- کدام شخصیت های بزرگ صحابه در زمان رسول اکرم (ص) و پس از ایشان اظهار تشیع کردند و بر آن عقیده پابرجا ماندند؟

۱۸- عکس العمل سلمان، ابوذر، مقداد و عمار پس از جریان سقیفه چگونه بود؟

۱۹- علت بقای تشیع به عنوان جریان نماد اسلام اصیل و ناب، چه بود؟

درس هشتم: دوران خلافت ابوبکر، عمر و عثمان

ص ۷۴

۱- نخستین خلیفه پس از رحلت رسول اکرم ص چه کسی بود؟

۲- مشکلات و بحرانهای پیش روی ابوبکر را نام ببرید. بحران ارتداد، مانعان زکات و پیامبران دروغین

۳- مرتدان یا از دین برگشتگان چه گروهی بودند؟

۴- ابوبکر برای مقابله با اهل رده و پیامبران دروغین چه کرد؟

ص ۷۵

۵- آیا تمام افرادی که توسط ابوبکر با عنوان اهل رده سرکوب شدند مرتد بودند؟

۶- چه افراد و گروههایی مانعان زکات بودند؟

۷- دلایل رسول خدا (ص) برای اعزام سپاه به فرماندهی اسامه بن زید چه بود؟

۸- علت عدم اعزام سپاه اسامه به مرزهای شام در واپسین روزهای حیات رسول خدا (ص)، و اعزام آنها در آغاز خلافت ابوبکر چه بود؟

۹- ابوبکر چگونه مقدمات حمله به شام را فراهم کرد؟

ص ۷۶

۱۰- فتوحات دوران ابوبکر را نام ببرید. شام و بخشی از عراق

۱۱- عمر بن خطاب چگونه جانشین ابوبکر شد؟

۱۲- چه کسی بیشترین تاثیر را بر افکار و اندیشه های اهل سنت داشته است؟

۱۳- یکی از مهم ترین رخدادهای دوران خلافت عمر چه بود؟

۱۴- فتوحات شام در دوران عمر، چگونه دنبال شد و چه پیامدی داشت؟

۱۵- شرط مردم بیت المقدس برای صلح با مسلمانان چه بود؟

۱۶- تعهدات متقابل مسیحیان بیت المقدس و مسلمانان چه بود؟

۱۷- نبرد «جسر» در زمان کدام خلیفه رخ داد و پیامد آن چه بود؟

۱۸- نبرد قادسیه را شرح دهید و بنویسید چه تاثیری بر فتح سایر نواحی داشت؟

۱۹- نبرد نهایی میان مسلمانان و اعراب چه نام داشت؟

۲۰- نقش ایرانیان در فتح ایران توسط اعراب چه بود؟

۲۱- بدنبال فتح نهاوند کدام نواحی دیگر ایران، توسط اعراب فتح شد؟

۲۲- خلافت عمر چند سال بطول انجامید؟

۲۳- اقدامات مهم دوران عمر را نام ببرید.

ص ۷۹

۲۴- چرا عمر نقل حدیث از رسول اکرم (ص) را منع کرد؟

۲۵- نمونه هایی از اعمال سلیقه و نظر شخصی عمر در فهم دین و اجرای امور را بنویسید.

۲۶- مبداء تاریخ مسلمانان در دوران عمر چگونه مشخص شد؟

۲۷- عثمان چگونه به خلافت رسید؟

۲۸- وضعیت عثمان در دوران خلافت ابوبکر و عمر چگونه بود؟

۲۹- نخستین اقدام غلط عثمان در آغاز خلافت چه بود؟

ص ۸۰

۳۰- عثمان چند سال حکومت کرد؟

۳۱- عثمان جهت استوار کردن نفوذ امویان چه اقداماتی کرد؟

۳۲- نیمه اول و دوم حکومت عثمان چگونه بود؟

۳۳- نمونه هایی از انتصابات نابجای عثمان را بنویسید.

۳۴- نمونه هایی از بذل و بخشش های نابجای عثمان را بنویسید.

۳۵- عکس العمل اصحاب رسول اکرم (ص) در برابر اقدامات عثمان چه بود؟

۳۶- عکس العمل مردم مصر در اعتراض به اقدامات عثمان چه بود؟

۳۷- سرانجام عثمان چه بود؟

درس نهم : امام علی (ع) از تولد تا پذیرش خلافت

ص ۸۲

۱-نسب پدری و مادری امام علی (علیه السلام) به چه کسی می رسد؟

۲-یکی از ویژگی های منحصر به فرد امام علی (علیه السلام) را بنویسید .

ص ۸۴

۳-فضیلت دیگر امام علی (علیه السلام) پس از تولد در خانه کعبه چیست؟

۴-ماجرای حدیث "یوم الانذار" و فصیلت امام علی (علیه السلام) در رابطه با آن چیست؟

۵-همراهی امام علی (علیه السلام) با رسول خدا(ص) در دوره مکه چگونه بود؟

۶-مهم ترین صحنه ی ایثار و همراهی امام علی (علیه السلام) نسبت به رسول اکرم (ص) چه بود؟

۷-کدام آیه به جهت جانفشانی امام علی (علیه السلام) در جریان هجرت رسول اکرم (ص) در شان امام نازل شده؟

۸-چرا رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) حضرت علی (علیه السلام) را همواره به عنوان برادر خود خطاب می کردند؟

۹-در طول دوره ی ده ساله ی پس از هجرت رسول خدا (ص) به مدینه تا لحظه رحلت ،چه کسی بیشترین یاری و پشتیبانی را نسبت به ایشان ابراز داشت؟

۱۰-نقش امام علی (علیه السلام) در نبرد احد و خندق چه بود؟

۱۱-رسول خدا (ص) در وصف امام علی (علیه السلام) در نبرد خندق چه فرمودند؟

ص ۸۵

۱۲-نقش امام علی (علیه السلام) در فتح خیبر چه بود رسول خدا (ص) ایشان را با چه القابی ستودند؟

۱۳-هنگام فتح مکه چه کسی بر شانه های رسول خدا (ص) بالا رفت و بت های خانه کعبه را شکست؟

۱۴-چه کسی در سال نهم هجری آیات برائت را در موسم حج بر مشرکان قرائت کرد؟

۱۵-چه هنگام حدیث منزلت در شان امام علی (علیه السلام) صادر شد؟

۱۶-ماجرای غدیر خم چه بود؟

۱۷-عکس العمل امام علی (ع) پس از رخداد سقیفه چه بود؟

۱۸-یکی از مهم ترین اسباب زمینه ساز بیعت امام علی (ع) با خلیفه اول چه بود؟

۱۹-مجموع اقدامات امام علی (ع) در طی دوره دوخلیفه اول و در عصر عثمان را در چند محور کلی می توان خلاصه کرد؟

ص ۸۶

۲۰-دوره خلافت عثمان را در چند بخش می توان بررسی کرد؟

۲۱-علل اعتراض برخی صحابه نسبت به عثمان چه بود و عکس العمل او نسبت به این اعتراضات چگونه بود؟

۲۲-عکس العمل امام علی (ع) در برابر اقدامات عثمان چه بود؟ نمونه ای در این مورد ذکر کنید .

- ۲۳- نقش امام علی (علیه السلام) در زمان محاصره خانه عثمان توسط شورشیان چه بود؟
- ۲۴- چرا امام علی (علیه السلام) مخالف قتل عثمان بودند؟
- ۲۵- پس از قتل عثمان، مردم به دنبال بیعت با چه کسی بودند؟ چرا؟
- ۲۶- امام علی (علیه السلام) در برابر اصرار مردم بر پذیرش خلافت چه فرمودند؟
- ۲۷- شرط امام علی (علیه السلام) برای پذیرش بیعت مردم چه بود؟
- ۲۸- محور بیعت مردم با امام علی (علیه السلام) چه بود؟
- ۲۹- علل خودداری امام علی (علیه السلام) از قبول بیعت چه بود؟
- ۳۰- امام علی (علیه السلام) پس از پذیرش خلافت، سیاست های خود را چگونه بیان فرمودند؟

درس دهم : خلافت امام علی (علیه السلام) ، حکومت معرفت و عدالت

ص ۹۰

- ۱- دشواریهای دوران حکومت امام علی (علیه السلام) را نام ببرید.
- ۲- دو مشکل اساسی در زمینه آموزه های دینی پس از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) چه بود؟
- ۳- پیامدهای منع نقل حدیث از پیامبر (ص) و دخالت های ذوقی عمر در احکام دین چه بود؟ امام علی (علیه السلام) برای مقابله با این پیامدها چه کردند؟
- ۴- نظر امام علی (علیه السلام) درباره علت درگیری ایشان با برخی گروهها در دوره خلافتشان چه بود؟
- ۵- نقش خلیفه دوم و سوم در پیدایش خُلق و خوی اشرافی و دنیا گرایی در مردم چه بود؟
- ۶- امام علی (علیه السلام) رفتارهای غیر اخلاقی مردم در آغاز حکومتشان را چگونه توصیف کردند؟
- ۷- یکی از مهم ترین مشکلات پدید آمده در دوره ی خلفای پیش از امام علی (علیه السلام) چه بود؟
- ۸- اشعث بن قیس در اعتراض به سیاست امام علی (علیه السلام) در تساوی بین افراد در تقسیم بیت المال چه گفت و پاسخ امام علی (علیه السلام) به او چه بود؟

ص ۹۱

- ۹- وضعیت تقسیم بیت المال در دوران رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و خلیفه دوم و سوم چگونه بود؟
- ۱۰- سیاست امام علی (علیه السلام) در تقسیم بیت المال چگونه بود؟
- ۱۱- چه کسانی در فتنه جمل شرکت داشتند؟
- ۱۲- فتنه جویان جمل در بصره چه اقداماتی کردند؟
- ۱۳- سرانجام جنگ جمل چه بود؟

ص ۹۳

۱۴- عل انتخاب شهر کوفه به عنوان مقر حکومت از سوی امام علی (علیه السلام) چه بود؟

۱۵- علت برکناری معاویه از حکومت شام توسط امام علی (علیه السلام) چه بود؟

ص ۹۵

۱۶- معاویه با مشاهده شکست سپاه خود در جنگ صفین دست به چه اقداماتی زد و این اقدامات با چه عکس العملی از سوی برخی افراد سپاه امام علی (علیه السلام) روبرو شد؟

ص ۹۶

۱۷- نمایندگان سپاه امام علی (علیه السلام) و معاویه در جریان حکمیت چه کسانی بودند؟

۱۸- عمرو عاص و ابوموسی اشعری در جریان حکمیت چه کردند؟

۱۹- علل پیدایش جریان حکمیت چه بود؟

ص ۹۷

۲۰- علت بروز جنگ نهروان چه بود؟

۲۱- سرانجام امام علی (علیه السلام) چه بود؟

درس یازدهم : صلح حسنی و حکومت اموی

ص ۱۰۰

۱- امام حسن (علیه السلام) در چه سالی ولادت یافته اند؟

۲- نمونه ای از توجه و اهمیت امام حسن (علیه السلام) نزد رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) بنویسید.

۳- امام حسن (علیه السلام) چگونه به خلافت رسیدند؟

ص ۱۰۱

۴- مهم ترین فتنه در آغاز خلافت امام حسن (علیه السلام) چه بود؟

۵- چگونه و چه تعداد فراد جهت همراهی با امام حسن (علیه السلام) در اردوگاه نُخَیله جمع شدند؟

ص ۱۰۲

۶- چه کسانی از سوی امام حسن (علیه السلام) بعنوان فرمانده و مشاوران او جهت جنگ با معاویه انتخاب شدند؟

۷- علت غارت باروبنه و حمله به امام حسن (علیه السلام) توسط خوارج در سپاه ایشان چه بود؟

۸- علت همراهی خوارج با سپاه امام حسن (علیه السلام) چه بود؟

۹- علت جدا شدن دو سوم سپاه امام حسن (علیه السلام) از ایشان چه بود؟

- ۱۰- معاویه پس از اطلاع از شورش خوارج بر ضد امام حسن (علیه السلام) و جرات ایشان چه کرد؟
- ۱۱- عکس العمل امام حسن (علیه السلام) در برابر پیشنهاد معاویه مبنی بر صلح چه بود؟
- ۱۲- دو محور عمده متن قرارداد صلح امام (حسن علیه السلام) با معاویه چه بود؟
- ۱۳- امام حسن (علیه السلام) در برابر اعتراض برخی از شیعیان نسبت به صلح با معاویه چه فرمودند؟
- ص ۱۰۳
- ۱۴- پیامد صلح تحمیلی با معاویه چه بود؟
- ۱۵- ویژگی های دوران خلافت معاویه را نام ببرید.
- ۱۶- چگونه در دوران معاویه خلافت تبدیل به سلطنت شد؟
- ۱۷- معاویه مس از صلح با امام حسن (علیه السلام)، در کوفه هدف از خلافت خود را چه چیز اعلام کرد؟
- ۱۸- چرا معاویه جزو «طلقا» خوانده می شد؟
- ۱۹- امام علی (علیه السلام) زیرکی معاویه را چگونه توصیف کرده اند؟
- ۲۰- علت رواج تفکر جبر گرایی توسط معاویه چه بود؟
- ص ۱۰۴
- ۲۱- چرا معاویه به بدگویی از امام علی (علیه السلام) و آزار شیعیان اقدام کرد؟
- ۲۲- چرا معاویه قصد داشت خلافت را موروثی کند؟
- ۲۳- در دوران معاویه فتوحات و گسترش قلمرو تا کدام نواحی صورت گرفت؟
- ۲۴- بر خورد معاویه با شیعیان چگونه بود؟
- ص ۱۰۵
- ۲۵- برخورد خوارج با حکومت معاویه چگونه بود؟
- ۲۶- مهم ترین مانع بر سر راه ولایتعهدی یزید چه بود و معاویه برای رفع آن چه کرد؟
- ۲۷- افراد شاخصی که معاویه در صدد جلب موافقت آنها با ولایتعهدی یزید بر آمد چه کسانی بودند؟

درس دوازدهم : حماسه ی حسینی

ص ۱۰۷

- ۱- زمینه های قیام امام حسین (علیه السلام) را نام ببرید .
- ۲- زمینه های سیاسی قیام امام حسین (علیه السلام) چه بود؟

ص ۱۰۸

۳-زمینه های فرهنگی قیام امام حسین (علیه السلام) را شرح دهید .

۴-زمینه های اجتماعی قیام امام حسین (علیه السلام) را شرح دهید .

۵-امام حسین (علیه السلام) درباره دینداری مردم زمانه شان چه فرمودند ؟

۶-امام حسین علیه السلام علت مخالفت با بیعت با یزید را چگونه بیان فرمودند ؟

ص ۱۱۰

۷-علت اعزام مسلم بن عقیل به کوفه از سوی امام حسین (علیه السلام) چه بود ؟

۸-علت وزمینه پراکندگی مردم کوفه از پیرامون مسلم بن عقیل وشهادت ایشان چه بود ؟

۹-علل شتاب امام حسین (علیه السلام) بسوی عراق ،پس از خروج از مکه چه بود ؟

۱۰-فرمانده نخستین سپاه یزید که با امام حسین علیه السلام روبرو شد چه نام داشت وچه کرد ؟

۱۱-ابن زیاد چگونه توانست مردم کوفه را بر ضد امام حسین (علیه السلام) بسیج کند ؟

۱۲-عکس العمل مردم کوفه در برابر اجبار ابن زیاد برای شرکت در جنگ بر ضد امام حسین (علیه السلام) چه بود ؟

۱۳-فرمانده سپاه ابن زیاد چه کسی بود وبا چه وعده ای فرماندهی سپاه او را پذیرفته بود؟

ص ۱۱۲

۱۴-امام حسین (علیه السلام) در روز عاشورا پیش از شروع جنگ در برابر سپاه عمر سعد چه کردند؟

۱۵-عکس العمل حربن یزید ریاحی در برابر نصیحت امام حسین (علیه السلام) چه بود ؟

۱۶-واقعه عاشورا چگونه به انجام رسید ؟

ص ۱۱۳

۱۷-امام حسین (علیه السلام) علت حرکت خود را چه چیزی بیان فرمودند ؟

۱۸-قیام وشهادت امام حسین (علیه السلام) برای مردم جهان چه پیامی داشت ؟

۱۹-علت شورش مردم مدینه بر ضد یزید چه بود ؟

۲۰-رهبر شورش مردم مدینه بر ضد یزید که بود و یزید چه کسی را برای مقابله با شورش مردم مدینه اعزام کرد؟

ص ۱۱۴

۲۱-رفتار سپاه یزید به رهبری مسلم بن عقبه با مردم مدینه چگونه بود ؟

۲۲-توابعین چه کسانی بودند ورهبری آنها را چه کسی بر عهده داشت ؟

۲۳- پس از قیام توابعین چه کسی به خونخواهی امام حسین (علیه السلام) قیام کرد ؟ اقدامات اوچه بود وچه سرانجامی داشتند؟

۲۴-سه دسته دشمنان مختار را نام ببرید .

در سایه توکل بر خدا به آینده امیدوار باش

صفائی